

sidste er Tilfældet; thi efter hvad der i alt Fald delvis er blevet oplyst, forholder det sig saaledes med denne Fonds Gæld, at den overhovedet ikke er Gæld i Ordets almindelige Betydning, men kun er, hvad man kunde kalde eventuel Gæld — det er, som bekendt, uendelig rarere at have eventuel Gæld end at have en aktuel Gæld — en Gæld, som først kan ventes indkrævet under Forudsætning af en Række Eventualiteters Indtræden, blandt hvilke man ogsaa kan antage, at den Forpligtelse, som Fonden nu paatager sig, indgaar som et retsgyldigt Led. Med andre Ord, Sagen forholder sig ikke saaledes, som man rent overfladisk skulde mene ved blot at høre disse Oplysninger oplæste, nemlig, at den vedkommende Fond var insolvent. Thi naar man i Grunden intet andet ved om en Institution, end at den har en Gæld paa 1¹/₂ Mill. Kr., men ingen Formue, maa man dog fornøftigvis faa det Indtryk, at denne Institution er insolvent, og at det som Bølge deraf er latterligt, at den paatager sig Forpligtelser. Saaledes er Sagen ikke; Fonden har en Række eventuelle Forpligtelser og til Gengæld en Række positive og gode Indtægter. Jeg gentager, at jeg ikke ret forstaaer, hvorfor dette Moment er fremdraget, naar ikke det ærede Medlem drager den nødvendige Konsekvens deraf, naar han ikke siger: Jeg lægger saadanne Oplysninger paa Tingets Bord, som desværre først sent ere faldne i mine Hænder; at enhver kan se, at de pekuniære Forudsætninger for Spirets Modtagelse ere bristede, og derefter foreslaar jeg Sagen standset og vist tilbage til Udvalget. Naar det ærede Medlem ikke har gjort det, maa det vel være, fordi han ikke tillægger Oplysningerne anden Vægt end den rent oratoriske.

Jeg kan ikke vurdere, hvor megen kunstnerisk Indsigt det ærede Medlem har, men hvis det er sandt, at Kunst bestaar i Overdrivelse, maa det siges, at der er skjult en stor Kunstner i det ærede Medlem. Man se blot paa hans Omtale af C. F. Hansen, hvem han haardnakket stempler som et Geni. C. F. Hansen er efterhaanden vokset til at blive den betydeligste og største Kunstner, der nogen Sinde har været blandt danske Arkitekter. Maaske havde det været bedre for C. F. Hansens kunstneriske Minde, om ikke hele denne Debat var kommen frem, thi derved er heldigvis ogsaa Modsigelsens Aand vaagnet. Man har draget sig til Minde den hele tyranniske Maade, hvorpaa C. F.

Hansen bedømte andres kunstneriske Opfattelse, og den Haardhed og aandelige Brutalitet, hvormed han for frem overfor anderledes seende — saaledes maa man vel kalde det paa dette Omraade. Man har endogsaa gjort ham den efter min Mening ikke helt gode Tjeneste at udgive et Værk med en Række Gengivelser af Kunstværker, som han har spredt ud over dette ulykkelige Land. Deraf maa man, forekommer det mig, kunne se saa meget, at hvilke Fortjenester disse Bygninger end kunne have, tilhøre de den Genre, som ifølge et gammelt Ord er den eneste, der ikke er tilladelig, nemlig den kedelige. Det nytter ikke, at det ærede Medlem fra Fredensborg kort og klart erklærer: Han er ikke tør. Det er ikke gjort med slige Autoritetserklæringer, naar man ikke selv har nogen kunstnerisk Autoritet, nogen kunstnerisk Daad bag sig. Det er efter min Mening med fuld Ret fremdraget, hvorledes Renæssancen, da den greb tilbage til Antikkens Forbilleder, gjorde det paa en saadan Maade, at disse virkede befrugtende, at Forholdet i Grunden kun var det, at man igen optog Studiet af den levende Figur og den realistiske Behandling, og der er saa megen Frejdighed og saa megen Myndighed og Selvstændighed i Tankgangen, at man skaber en ny Kunst, Renæssancens Kunst, der paa mangfoldige Maader er klart afgrænset fra den egentlige hellenske Kunst eller den klassiske Kunst. Men for C. F. Hansen er der kun Tale om med en Lineal at maale Maalene efter. Det er jo ikke gjort altsammen med at følge visse geometriske Regler, det er jo ikke gjort ved blot at skabe et vist matematisk bestemt Forhold mellem Linier og Flader. Der hører noget andet og mere til, som vi savne i den C. F. Hansenske Kunst, og som vi haabe at kunne faa noget af, hvis Spiret bliver rejst.

Men hvorledes dette forholder sig eller ikke, have vi det store Fortrin overfor de Spirmodstandere, der navnlig repræsenteres af det ærede Medlem fra Fredensborg, at vi have aandelig Elasticitet nok til at forstaa de Tanker og det Syn, der bevæge disse Mænd, ja endogsaa til Dels undskylde den Fanatisme, som disse Tanker og dette Kunstsyn have vakt hos dem. Det Aandshovmod, der nu forkætrer ikke alene de Lægmand, der tale om Sagen, men de store Arkitekter og Kunstnere, der anbefale Sagen, som vare de rene Idioter, er efter min Mening netop Beviset paa Armod, Beviset paa